

Trajecten BSL-ontwerpen van Inductie-Arrangementen, opzet en bevindingen

In eerdere nieuwsbrieven (nummers 10 en 8) hebben we u geïnformeerd over de opzet van de trajecten Begeleiding van Startende Leraren, Ontwerpen van Inductie-arrangementen.

Deelnemende scholen

Hieronder een overzicht van de scholen die meegedaan hebben en meedoen. We hopen ook trajecten voor VOVA en SOVON te kunnen starten.

BSL-Trajecten Ontwerpen van Inductie-Arrangementen				Overzicht deelnemende scholen	
BSL – NHN ('15-'16)	BSL-ROSA ('15-'17)	BSL-Amsterdam ('16)	BSL-Zaam 1 ('16-'17)	BSL-Dunamare ('16-'17)	BSL-OVO Zaanstad (17-'18)
Martinus College	Herbert Visser College	Esprit-Berlage	Huygens College	Haarlem College	Zaanlands Lyceum
Jan Arentsz	Haemstede Barger	Esprit-Cartesius	Over-IJ College	Schoter SG	Trias VMBO
Copernicus	Alkwin Kollege	Esprit-4de Gymnasium	De Rosa Beroepscollege	Technisch College Velsen	Bertrand Russel College
OSG-West Friesland	Herman Wesselink College	MSA-MLA	Iedersland College	Haarlemmermeerlyceum	Saenredam College
RSG Enkhuizen	Amstelveen College	MSA-MCO	Meridiaan College	Hoofdvaart College	Zuiderzee College
Huygens College	SG Panta Rhei	MSA-IKVO	Het Sweelinck College	Coornhert Lyceum	Compaen VMBO
Han Fortmann	SG Thamen	MSA-Metis	Bernard Nieuwentijt College		Saenstroom OPDC
Johannes Bosco	Veenlanden College	Cygnus	De Apollo		
SG De Dijk	Keizer Karel College	Spinoza Lyceum	Hogelant		
	Mendel College	St. Ignatius	Gerrit van der Veen College		
	Wellant College Aalsmeer	St.Nicolaas Lyceum			
		CSB	BSL-Zaam 2 ('17-'18)	BSL-Dunamare 2 (17-18)	
		OSB	Pieter Nieuwland College	Sterren College	
		Orion College West	Calvijn College	Paulus Mavo	
		De nieuwe Havo	Havo de Hof	Vellesan College (3 loc.)	
		Caland Lyceum	Bernard Nieuwentijt College	Haarlemmermeerlyceum,	
		IJburg College	ROC-TOP De Klencke H&E		
			ROC-TOP De Klencke TC		
			ROC-Top De Klencke Zorg		

Opzet trajecten BSL

Van kijkwijzer Inductie naar eindproduct BSL

Het eerste traject, een pilot met scholen uit NHN, is afgerond in juni 2015. We werken inmiddels met een standaardtraject dat bestaat uit 6 bijeenkomsten en één of twee terugkombijeenkomsten. Aanpassingen aan specifieke situatie of wensen zijn natuurlijk mogelijk.

Tijdens de eerste bijeenkomst wordt de stand van zaken per school (volgens de verschillende actoren) in beeld gebracht met de Kijkwijzer Inductie.

Bij de laatste bijeenkomst presenteren de scholen hun eindproduct (zie [handreiking](#)), hun bevindingen en hun toekomstplannen. De vier andere bijeenkomsten hebben een thema (professionele groei, S.HRM, de starter, begeleiden en beoordelen). Elke bijeenkomst is er aandacht voor 'de starter', voor het uitwisselen van ervaringen en conceptproducten voor de context van BSL en het bespreken van actuele ontwikkelingen. We werken met gastsprekers en laten deelnemers uit eerdere trajecten presentaties verzorgen over specifieke aspecten van het inductie-arrangement. Tussen de bijeenkomsten werken de scholen aan het uitwerken van onderdelen voor het BSL-eindproduct.

Samenwerking tussen actoren en scholen

Het traject is gericht op leidinggevendenden, begeleiders en HRM'ers omdat een intensieve samenwerking tussen deze actoren een randvoorwaarde gebleken is voor het succesvol ontwikkelen én implementeren van inductie-arrangementen. Bij de meeste trajecten werken we nu met een voorbereidingsgroep met vertegenwoordigers uit het bestuur óf de opleidingschool.

Bevindingen trajecten BSL

Visie en doelen

In elk traject is er bij de start én het einde sprake van (grote) verschillen tussen de deelnemende scholen, ook als de scholen onder één bestuur vallen. Het planmatig werken, het formuleren van visie en doelen voor professionele groei én het ontwikkelen van daarbij passende activiteiten en beleid blijkt bijna overal lastig te zijn en moeizaam te gaan. Alle scholen zetten tijdens het traject (grote) stappen op weg naar een 3-jarig begeleidingsprogramma dat voldoet aan vijf OCW-criteria:

1. Vermindering werkdruk en werktijd
2. Enculturatie: schoolbeleid en –cultuur, doelgroep, collega's, sleutelfiguren
3. Basis voor professionalisering (POP)
4. Observatie en begeleiding in de klas
5. Intervisie met peers, gerichte begeleiding

Direct na afloop zijn de reacties vaak: het traject heeft veel in beweging gebracht en geleid heeft tot inzichten en inspiratie, tot meer samenwerking binnen de school, tot meer visie en meer structuur, tot betere en nieuwe producten en veel goede voornemens.

Professionele groei; bij starters, begeleiders en schoolleiders

Met name bij de BSL-trajecten waar scholen flink ingezet hebben op de inzet van Icalt bij starters en ervaren leraren, waar na de observaties daadwerkelijk de zone van naaste ontwikkeling bepaald wordt en er gericht begeleid wordt, zien we veel enthousiasme ontstaan en blijkt er een bodem te ontstaan voor goede gesprekken over professionele groei in de klas én op het vlak van begeleidingsvaardigheden. Dit is positief maar nog maar beperkt het geval. Dat geldt ook voor het aantal schoolleiders dat aan de slag gaat met het onderwerp Strategisch HRM en de lerende organisatie. De VO-raad biedt hierbij ondersteuning met het programma Stap 2 en tal van instrumenten, publicaties en opleidingen. Kijk voor meer informatie op <https://www.vo-raad.nl/themas/professionalisering-schoolorganisatie/onderwerpen/328>

Terugkombijeenkomsten, inductie op de kaart

Ook bij de terugkombijeenkomsten zien we grote verschillen tussen de scholen; op een enkele school verloopt alles volgens plan, bij de ander is het plan in de la verdwenen (andere directeur, geen starters, geen geld) en bij de meeste scholen blijkt het om allerlei redenen complex om alle goede voornemens te realiseren. Het lerarentekort is een belemmerende factor, dat doet zich voor bij het verminderen van werkdruk van de starters maar ook bij het faciliteren van de begeleiders. Trots is men op resultaten als 'invoeren van driehoeksgesprekken, volledige jaarplanning, gerichtere inzet kijkwijzers'.

De bijeenkomsten blijken te helpen om Inductie op de kaart te houden (of weer op de kaart te zetten) en om vervolgstappen te zetten bij het creëren van een doorlopende lijn van Samen Opleiden – Begeleiding Startende Leraren naar een Leven Lang Lernen.

Het is duidelijk een kwestie van lange adem om effectieve begeleidingstrajecten (door) te ontwikkelen en te zorgen voor alle randvoorwaarden voor een duurzame implementatie.

Een van die randvoorwaarden is een duidelijker en breder beroepsbeeld voor leraren VO. Ook op dat terrein is er van alles in beweging. *Zie ook de tekst over loopbaanpaden in het VO en het beroepsbeeld in deze nieuwsbrief.*

Voornemens

In de trajecten die rond zomer 2017 van start zijn gegaan hebben we een aantal verbeterpunten doorgevoerd:

- meer aandacht voor het uitwerken van deelproducten en de begeleiding daarbij (vaste begeleider per school),
- nog meer aandacht voor het onderwerp 'professionele groei' en een systematischere aanpak van het begeleiden van/sturen op die professionele groei
- betrekken van teamleiders bij het traject vanwege hun cruciale rol bij het mogelijk maken en beoordelen van 'professionele groei'

We hopen de komende periode nog meerdere nieuwe trajecten te starten in de regio Noord Holland.

Scholen die belangstelling hebben voor deelname aan het traject 'BSL-ontwerpen van 3-jarige inductie-arrangementen' kunnen contact met ons opnemen.